

Co robiłeś wczoraj, kiedy napadnięto panią Gómez?

¿Qué estabas haciendo ayer, cuando asaltaron a la señora Gómez?

Lección 31: ¿Qué estabas haciendo ayer, cuando asaltaron a la Sra. Gómez?

Lekcja 31: Co robiłeś wczoraj, kiedy napadnięto panią Gómez?

¡Bienvenido en la siguiente parte de nuestro curso!

Witam Cię w kolejnej części naszego kursu!

Na wstępie chciałabym serdecznie powitać wszystkie osoby, które zdecydowały się kontynuować naukę języka hiszpańskiego na moim kursie.

Jest to już trzecia część naszych spotkań, w której zapoznam Cię z nowymi strukturami gramatycznymi, zwrotami oraz słownictwem. Liczę, że dwie poprzednie części zostały przez Ciebie opanowane i z radością przystąpisz do dalszej nauki.

¡Manos a la obra! – Do dzieła!

Na pierwszej lekcji tej części kursu powrócimy do wyrażania czynności w czasie przeszłym i poznamy nowe formy czasu przeszłego. Zanim jednak do nich przejdę, proponuję Ci krótką powtórkę czasów poznanych do tej pory.

Czasu *pretérito perfecto*, jak mam nadzieję pamiętasz, używamy w odniesieniu do rzeczy lub czynności, które występowały w czasie przeszłym niezbyt odległym od teraźniejszości. Używamy wtedy określeń w rodzaju:

hoy – dzisiaj,

esta semana – w tym tygodniu,

este año – w tym roku

lub

hace un momento – przed chwilą.

Mogą to być czynności powtarzające się, na przykład:

Muchas veces he estado en Lima.

Wiele razy byłem/am w Limie.

oraz takie, które wydarzyły się raz (nie określamy kiedy), na przykład:

Una vez he comido calamares.

Raz jadłem/am kalmary.

lub nigdy, na przykład:

Nunca lo he dicho.

Nigdy tego nie powiedziałem/am.

Czasu *pretérito indefinido* używamy do wydarzeń skończonych, które wystąpiły na przykład:

ayer – wczoraj,

hace mucho tiempo – dawno temu,

el lunes – w poniedziałek

lub w dowolnym dniu, roku czy okresie oddalonym, w mniejszym lub większym stopniu, od chwili obecnej.

Sytuacje te mogły być jednokrotne i krótkotrwałe, na przykład:

El mes pasado estuve de vacaciones.

W zeszłym miesiącu byłem/am na wakacjach.

a także trwać długo (ważne jest to, że się zakończyły), na przykład:

Viví cinco meses en Ecuador.

Mieszkałem/am pięć miesięcy w Ekwadorze.

Powyższy przykład sugeruje, że już tam nie mieszkam.

Czasu *pretérito imperfecto* używamy do wyrażania czynności, które powtarzały się w przeszłości, trwały długo lub stanowiły zwyczaj, na przykład:

Cuando era pequeño me gustaba leer libros de aventuras.

Kiedy byłem mały, lubiłem czytać książki przygodowe.

Czas ten stosujemy także do opisu wyglądu i charakteru, zarówno zwierząt, jak i ludzi, a także do opisu miejsc i przedmiotów, na przykład:

Antes era gordo y feo, y tenía muchas espinillas.

Kiedyś był gruby i brzydki i miał dużo pryszczki.

jak i okoliczności danego wydarzenia, wyrażonego w jednym z wcześniej wymienionych czasów przeszłych, na przykład:

Hacía mucho calor cuando llegamos a Egipto.

Było bardzo gorąco, kiedy przyjechaliśmy do Egiptu.

Jeżeli nie pamiętasz dokładnych zasad użycia tych czasów lub masz problemy z ich tworzeniem, sugeruję Ci udać się do drugiej części kursu, do lekcji 19–22.

Na dzisiejszej lekcji będziemy także potrzebować poznanej na lekcji 29 formy *estar + gerundio* (fachowo zwanej *perifrasy*). Za pomocą tej struktury wyrażamy czynność długotrwałą i podkreślamy czas jej trwania.

Na lekcji 29 poznałeś tę formę tylko w odniesieniu do czasu teraźniejszego. Poniższe przykłady pomogą Ci odświeżyć wiedzę.

Carlos está hablando por teléfono.

Carlos rozmawia przez telefon.

No podemos salir, está lloviendo.

Nie możemy wyjść, pada.

No grites, los niños están durmiendo.

Nie krzycz, dzieci śpią.

Jak widzisz na powyższych przykładach, za pomocą tej struktury opisujemy sytuacje, które właśnie się odbywają.

Używana jest ona jednak także w czasach przeszłych. Aby wyrazić coś za jej pomocą, odmieniamy czasownik *estar* w odpowiednim czasie i dodajemy do niego niezmienną formę *gerundio*. Pragnę Ci przypomnieć, że *gerundio* to forma pochodząca od czasownika, mająca końcówki: -**ando** oraz -**iendo**. Odpowiadają one polskim końcówkom: -**ąc**, -**ący** i -**ąca**.

Spójrz na poniższe przykłady.

Toda esta semana hemos estado trabajando hasta tarde.

Cały ten tydzień pracowaliśmy do późna.

Toda la mañana la niña ha estado llorando.

Dziecko płakało całe rano.

Hasta ahora hemos estado chateando por Skype.

Do teraz czatowaliśmy na Skypie.

Zwróć uwagę, że w powyższych zdaniach używamy *estar* + *gerundio* w czasie *pretérito perfecto*, gdyż wymagają tego użyte określenia czasowe wskazujące na związek z teraźniejszością i na niedaleką przeszłość.

Jeśli chcielibyśmy opisać wydarzenia z dalszej przeszłości, należałoby użyć czasu *pretérito indefinido*, tak jak w następujących zdaniach:

Anoche estuve esperando el autobús mucho rato.

Zeszłej nocy dosyć długo czekałem/am na autobus.

El sábado estuvimos buscando un regalo para Alejandra pero no encontramos nada.

W sobotę szukaliśmy prezentu dla Aleksandry, ale nic nie znaleźliśmy.

Estuvieron hablando tres horas y no se pusieron de acuerdo.

Rozmawiali trzy godziny i nie doszli do porozumienia.

ponerse de acuerdo

dojść do porozumienia, uzgodnić coś

Zauważ, że formą *estar + gerundio* wskazujemy, że powyższe wydarzenia trwały długo, jednak fakt, że czasownik *estar* użyty został w czasie *pretérito indefinido*, sugeruje ich zakończenie.

Z kolei forma *estaba + gerundio* różni się od *estuve + gerundio* tak samo jak *pretérito imperfecto* różni się od *pretérito indefinido*. Stosujemy ją, gdy chcemy nawiązać do czynności będącej tłem wydarzeń.

Estaba trabajando cuando escuché la noticia en la radio.

Właśnie pracowałem/am, kiedy usłyszałem/am wiadomość w radiu.

Co oznacza, że coś się wydarzyło, kiedy byłem w trakcie wykonywania jakiejś czynności.

Podobnie jest w kolejnym przykładzie:

Maribel y Javier vinieron cuando nosotros ya estábamos saliendo.

Maribel i Javier przyszli, kiedy my już wychodziliśmy.

Są jednak wyjątki w użyciu formy *estar + gerundio* w czasie *pretérito imperfecto*. Nie używamy jej, gdy chcemy wyrazić czynność powtarzającą się lub zwyczajową. Czyli nie możemy powiedzieć:

"Antes estaba durmiendo todos los días la siesta, pero ahora no" ("Kiedyś robiłem/am sobie sjęstę, a teraz nie").

Częstotliwość wyrażamy samym czasem *pretérito imperfecto*, zatem powyższa wypowiedź powinna brzmieć:

Antes dormía todos los días la siesta, pero ahora no.

Kiedyś robiłem/am sobie sjęstę, a teraz nie.

Formy *estar + gerundio* w czasie *pretérito imperfecto* nie używamy również z czasownikiem *tener*. Czyli nie powiemy *estaba teniedo*, tylko *tenía*. Rzadko spotykane jest także użycie tej struktury z czasownikami: *venir*, *volver* oraz *ir*. Raczej mówi się *venía*, *volvía*, *iba*, niż *estaba viniendo*, *estaba volviendo* czy *estaba yendo*. Chcę jednak zaznaczyć, że te ostatnie formy, chociaż nie do końca poprawne, są czasem używane przez osoby mówiące po hiszpańsku.

Spójrz jeszcze na poniższe przykłady z zastosowaniem *estar + gerundio* w czasach przeszłych, aby lepiej oswoić się z użyciem tej formy. Zwróć uwagę na określenia czasowe, które wpływają na

użycie czasownika *estar* w danym czasie.

Estuvieron discutiendo durante más de una hora.

Dyskutowali przez ponad godzinę.

Powyższy przykład pokazuje, że dyskusja się zakończyła.

Cuando regresé todos los familiares estaban durmiendo.

Kiedy wróciłem/am, wszyscy członkowie rodziny spali.

Tutaj widać okoliczności, jakie występowały, kiedy osoba wróciła do domu. Pozostali spali od jakiegoś czasu i nie obudzili się, kiedy przyszła.

Poniższy przykład odnosi się z kolei do dnia dzisiejszego, stąd użycie czasu *pretérito perfecto*:

Los niños han estado dando la lata todo el día.

Dzieci cały dzień były niegrzeczne ("dawały w kość").

dar la lata

męczyć, przeszkadzać

Proponuję jeszcze kilka przykładów:

El otro día estábamos tomando unas copas en un bar, cuando llegó Lupe, la ex-mujer de Fernando.

Tamtego dnia piliśmy drinki w barze, kiedy przyszła Lupe, była żona Fernanda.

Używamy czasownika *estar* w czasie *pretérito imperfecto*, ponieważ czynność picia drinków została przerwana nadejściem Lupe.

El otro día estuvimos tomando unas copas en un bar hasta la madrugada.

Tamtego dnia piliśmy drinki w barze do świtu.

W powyższym zdaniu informujemy o długo trwającej czynności picia drinków, podając, kiedy dane zdarzenie się odbyło i jak długo trwało, informując tym samym, że się zakończyło. Stąd czasownik *estar* odmieniony został w czasie *pretérito indefinido*.

W kolejnym zdaniu użyty został czasownik *estar* w czasie *pretérito perfecto*, gdyż czynność odnosi

się do czasu niezakończonego, czyli mój ojciec pracował i nadal pracuje we wspomnianej firmie:

Mi padre ha estado trabajando en esta empresa toda la vida.

Mój ojciec pracuje w tej firmie całe życie.

Jak widzisz, struktury *estar* + *gerundio* używamy w czasach przeszłych na takich samych zasadach, na jakich używa się tych czasów. Forma ta służy jedynie do podkreślenia, że dana czynność trwała długo.

Mam nadzieję, że udało mi się wytłumaczyć Ci w sposób klarowny treść dzisiejszej lekcji. Zapraszam Cię do przygotowanych przeze mnie ćwiczeń, które pozwolą Ci ocenić zdobytą dzisiaj wiedzę, oraz do ściąg, w której znajdziesz podsumowanie dzisiejszego tematu. Życzę powodzenia i zapraszam Cię na kolejną lekcję.

¡Hasta luego!

Kasia

Ściąga

Odmiana czasownika ESTAR w czasie Pretérito Perfecto

ESTAR w czasie Pretérito Perfecto

Liczba pojedyncza

yo **he estado**

tú **has estado**

el/ella/usted **ha estado**

Liczba mnoga

nosotros/nosotras **hemos estado**

vosotros/vosotras **habéis estado**

ellos/ellas/ustedes **han estado**

Odmiana czasownika ESTAR w czasie Pretérito Indefinido

ESTAR w czasie Pretérito Indefinido

Liczba pojedyncza

yo **estuve**

tú **estuviste**

el/ella/usted **estuvo**

Liczba mnoga

nosotros/nosotras **estuvimos**

vosotros/vosotras **estuvistéis**

ellos/ellas/ustedes **estuvieron**

Odmiana czasownika ESTAR w czasie Pretérito Imperfecto

ESTAR w czasie Pretérito Imperfecto

Liczba pojedyncza

yo **estaba**

tú **estabas**

el/ella/usted **estaba**

Liczba mnoga

nosotros/nosotras **estábamos**

vosotros/vosotras **estabais**

ellos/ellas/ustedes **estaban**

Gerundios regulares

Tworzenie Gerundio

Gerundio tworzymy, zamieniając końcówki bezokolicznika: **-AR** na **-ANDO**, **-ER** oraz **-IR** na **-IENDO**.

Gerundios irregulares

dormir	durmiendo
morir	muriendo
poder	pudiendo
repetir	repitiendo
pedir	pidiendo
servir	sirviendo
medir	midiendo
sentir	sintiendo
preferir	prefiriendo
seguir	siguiendo
vestir	vistiendo
freír	friendo
leer	leyendo
caer	cayendo
ir	yendo
traer	trayendo
oír	oyendo

El vocabulario

ponerse de acuerdo	uzgodnić coś, dojść do porozumienia
dar la lata	naprzykrzać się, przeszkadzać, męczyć
la madrugada	świt
el familiar	członek rodziny
regresar	wrócić
un rato	moment, chwilka

